

ВЕБ-ОРІЕНТОВАНІ СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

Проблеми розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців розглядаються в контексті інтегративності особистісно-професійного утворення та реалізується у психологічній та технічно-операційній готовності особистості майбутнього фахівця щодо виконання успішної, продуктивної та ефективної професійної діяльності.

На основі аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо розвитку професійних компетентностей розроблено структуру професійних компетентностей вчителів філологічних спеціальностей в середовищі веб-орієнтованих систем автоматизованого перекладу. У пропонованій системі професійних компетентностей вчителів-філологів виокремлюються наступні компоненти: мотиваційна, когнітивна, діяльнісна, ціннісно-рефлексивна, емоційно-вольова, інформаційна, комп'ютерно-технологічна. Відповідно, розглядаються професійно-педагогічна, дидактична, психолого-педагогічна, методологічна компетентності, до них входять структурні компоненти: соціокультурна, комунікативна, мотиваційно-вольова, змістова, дослідницька, психофізіологічна. Виокремлюємо також лінгвістичну, лінгвокраїнознавчу, іншомовну, лінгводидактичну, загальнопредметну компетентності із відповідними структурними компонентами (когнітивно-творча, предметно-практична, пізнавально-операційна, мотиваційно-ціннісна).

Нижче наведено орієнтовну систему професійних компетентностей вчителів філологічних спеціальностей, що розвиваються з використанням веб-орієнтованих систем автоматизованого перекладу.

Компонента	Тлумачення
Мотиваційна	прагнення до творчого опрацювання джерел і створення моделей з використанням комп'ютерних технологій; інтерес до діяльності; пізнавальні, професійні і творчі мотиви, що впливають на ціле покладання особистості майбутнього фахівця.
Когнітивна	включає декларативні і процедурні знання, відповідну сукупність знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства, складають основу пошукової пізнавальної діяльності; теоретичні знання про основні поняття та методи інформатики як наукової дисципліни.
Діяльнісна	досвід пізнавальної діяльності, зафіксований у формі його

	результатів; досвід здійснення відомих способів діяльності у формі умінь діяти за зразком; досвід творчої діяльності у формі умінь приймати ефективні рішення в проблемних ситуаціях; досвід здійснення емоційно-ціннісних ставлень у формі особистісних орієнтацій; уміння працювати з апаратним та програмним забезпеченням на рівні кваліфікованого користувача
Ціннісно-рефлексивна	сукупність особистісно значущих і цінних прагнень, ідеалів, переконань, поглядів, ставлень до продукту і предмету діяльності у сфері інформаційних процесів і відношень, їх розуміння.
Емоційно-вольова	здатність розуміти власний емоційний стан в ситуації пошуку джерел; здатність переживати відсутність результату, технічні та інші збої у процесі роботи в інформаційному середовищі; здатність відкрито ділитися своїми почуттями і переживаннями щодо використання інформаційних-комунікаційних технологій; цілеспрямованість дій в інформаційному середовищі; терпіння і володіння собою в ситуаціях пошуку.
Інформаційна	здатність ефективно працювати та опрацювати джерела
Соціокультурна	знання культурних особливостей носіїв мови, їх звичок, традицій, норм поведінки й етикету та вміння розуміти комунікативну поведінку носіїв мови й адекватно використовувати набуті знання у процесі спілкування, залишаючись при цьому носієм іншої культури.
Комунікативна	розкриває специфіку взаємодії вчителя з учнями у контексті досягнення педагогічних цілей, забезпечення ефективності педагогічної діяльності
Мотиваційно-вольова	сформованість мотивів і цілей фахівців як фундаменту подальшого саморозвитку і самореалізації; зацікавленістю професійною діяльністю; наявністю стійкого інтересу до роботи, цілеспрямованим досягненням поставленої мети.
Змістова	передбачає систему фахових знань, що необхідні для виконання певного виду діяльності та ступінь розуміння сутності основних понять.
Когнітивно-творча	об'єднує сукупність знань педагога про суть і специфіку інноваційних педагогічних технологій, їх види та ознаки, а також комплекс умінь і навичок із творчого застосування цих технологій у структурі власної професійної діяльності.
Предметно-	практичні уміння та навички, комунікативні та організаційні уміння,

практична	уміння розв'язування складних професійних завдань, емоційна стійкість в екстремальних ситуаціях.
Дослідницька	усвідомлення комп'ютера як універсального технічного засобу автоматизації дослідження; володіння інформаційно-комунікаційними технологіями і наукових досліджень.
Пізнавально-операційна	забезпечує творчий рівень професійних умінь в реалізації потреб особистості фахівця, творче й аргументоване застосування одержаних умінь і навичок роботи з комп'ютером, підвищення рівня аналітико-синтетичної діяльності, необхідної для обробки джерел, високе почуття відповідальності, глибоке знання теорії та практики своєї майбутньої професії.
Психофізіологічна	враховує природні здібності особистості: творче мислення, пам'ять, уяву, інтуїцію, асоціювання, що є передумовою творчої діяльності, а також здатність розуміти і правильно орієнтуватися в різних професійних ситуаціях завдяки наявності професійних якостей [2].
Комп'ютерно-технологічна	визначає уміння та навички щодо роботи з сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням із врахуванням ергономічної компоненти.
Мотиваційно-ціннісна	передбачає наявність сформованості духовних, морально-етичних, матеріальних, пізнавальних потреб та інтересів, а також вольових якостей і спрямованості на творчість [1].

Для ефективності використання вчителями філологічних спеціальностей веб-орієнтованих систем автоматизованого перекладу фахових текстів в процесі розвитку професійних компетентностей здійснено класифікацію засобів автоматизованого перекладу (Translation Memory, OmegaT, SDL Trados), в тому числі для зручності роботи в режимах on-line та off-line. Виконання ґрунтовного аналізу засобів веб-орієнтованих систем автоматизованого перекладу дає підстави стверджувати про ефективність їх використання в процесі розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців філологічних спеціальностей в процесі перекладу різнопланових фахових текстів.

Список використаної літератури

1. Гальперин П.Я. Формирование умственных действий. // Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления / Под ред. Ю. Б. Гипенрейтер, В. В. Петухова. – М, 1981. – С. 78 – 86.
2. Гриб'юк О.О. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на психофізіологічний розвиток молодого покоління. "Science", the European Association of pedagogues and

psychologists. International scientific-practical conference of teachers and psychologists “Science of future”: materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress. Prague (Czech Republic), the 5th of March, 2014/ Publishing Center of the European Association of pedagogues and psychologists “Science”, Prague, 2014, Vol.1. 276 p. - S. 190-207.

3. Key Competences for Lifelong Learning. A European Reference Framework. – Brussels: European Commission [Electronic resource] – Access mode: <http://www.alfa-trall.eu/wp-content/uploads/2012/01/EU2007-keyCompetencesL3-brochure.pdf>